

Profil učitelů, kteří používají počítač při výuce každodenně

Vzhledem k tomu, že každodenní používání počítače při výuce je běžnou rutinou pouze u menší části vyučujících (v České republice i ve všech ostatních střeoevropských zemích), je vhodné blíže zmapovat, čím se tyto učitelé odlišují od ostatních.

Každý den používají počítač ve výuce ve větší míře ...

... *učitelé muži*. To však platí pouze pro Českou republiku a Chorvatsko, kde mezi muži najdeme o více než 10 % každodenních uživatelů (35 % v ČR, 28 % v Chorvatsku) než mezi ženami (24 % v ČR, 13 % v Chorvatsku). V ostatních střeoevropských zemích se rozdíly již neukázaly jako statisticky významné (ve Slovinsku při nezapočítání statistické významnosti je naopak vyšší podíl každodenních uživatelů mezi ženami).

... *učitelé do 49 let*. Podíly každodenních uživatelů ve věkových kategoriích do 29 let, 30-39 let a 40-49 let jsou poměrně vyrovnané a v jednotlivých zemích se statisticky neliší. Tato vyrovnanost se však netýká Polska, kde je zjevný daleko menší podíl každodenních uživatelů v nejnižší věkové kategorii než v průměru celé kategorie do 49 let. Skokový rozdíl v podílu každodenních uživatelů počítače se objevuje nejčastěji mezi kategoriemi 40-49 let a 50-59 let či mezi kategoriemi 50-59 let a 60 let a více. Nejstarší učitelé uvádí používání počítače každý den v nejmenší míře, což je pochopitelné.

... *učitelé přírodovědných předmětů a informatiky*. V první řadě se vysoký podíl učitelů, kteří používají počítač při výuce každý den, objevuje mezi učiteli přírodovědných předmětů (nepočítaje matematiku³⁷) s výjimkou Chorvatska, kde učitelé přírodovědných předmětů v používání počítače „nevycházejí“. V České republice činí podíl každodenních uživatelů mezi učiteli přírodovědných předmětů 36 %, střeoevropský průměr je 33 %. Nadprůměrně používají počítač ve výuce také učitelé praktických a odborných předmětů (střeoevropský průměr 34 %). V nejvyšší míře používají počítač při výuce každodenně učitelé informačních a komunikačních technologií, což platí ve všech zemích, a v průměru tento podíl činí pro střeoevropské země 70 % (v České republice je to méně, 61 %).

... *učitelé, kteří lépe hodnotí ICT zdroje ve škole*. Na datech bylo zkoumáno, zda podmínky ve škole týkající se ICT, mohou ovlivňovat to, zda učitel častěji používá počítač při výuce. Konkrétně se analýza zaměřila na to, zda existují významné rozdíly v hodnotě vytvořené škálové proměnné mezi skupinou každodenních uživatelů a skupinou méně častých uživatelů. Škála měřila, jak hodnotí učitelé překážky v oblasti ICT ve své škole (ICT zázemí). Na čtyřbodové stupnici od „rozhodně souhlasím“ po „rozhodně nesouhlasím“ se učitelé vyjadřovali např. k dostatečnosti ICT vybavení a internetového připojení, k dostatku času na přípravu ICT hodin, k podmínkám pro rozvoj odborných ICT znalostí apod. Nižší bodová hodnota na souhrnné škále vyjadřovala pozitivnější hodnocení ICT zázemí ve škole^{38,39}.

Z odpovědí učitelů vyplynulo, že každodenní uživatelé počítače pro účely výuky hodnotí ICT zdroje ve škole o něco lépe (v průměru 44,7 bodu, u méně častých uživatelů 47,9 bodu). Tento závěr platí pro všechny střeoevropské státy. Jak se v jednotlivých zemích v hodnocení ICT zdrojů liší učitelé, kteří používají počítač pro výuku každý den a ti, kteří méně často, je uvedeno v tabulce 5.2. V celkovém pohledu vnímají nejpozitivněji ICT zázemí ve školách čeští učitelé (bez ohledu na frekvenci používání počítače), a to nejen mezi střeoevropskými zeměmi, ale mezi všemi zeměmi zapojenými do šetření ICILS (42 bodů, mezinárodní průměr 50 bodů).

37 Matematika je v ICILS považována za samostatnou předmětovou skupinu vedle přírodních věd. Úroveň používání počítače byla u učitelů srovnávána v těchto skupinách předmětů: mateřský (český) jazyk, cizí jazyky, matematika, přírodní vědy, humanitní předměty (vč. zeměpisu), umělecké předměty, informační a komunikační technologie, praktické a odborné předměty, jiné.

38 Škála byla vytvořena s využitím tzv. Raschova Partial Credit Modelu a skóry byly standardizovány tak, aby průměr zemí ICILS činil 50 bodů a směrodatná odchylka 10 bodů. Tato metrika byla použita u všech škál zmíněných v této kapitole.

39 Škála byla sestavena z této baterie: Používání ICT při výuce není považováno za prioritu; Naše škola nemá dostatečné ICT vybavení (např. počítače); Naše škola nemá přístup k elektronickým studijním materiálům; Naše škola má omezené internetové připojení (např. pomalá nebo kolísající rychlost); Počítačové vybavení naší školy je zastaralé; Na přípravu vyučovacích hodin zahrnujících práci s ICT není dostatek času; Nemám dostatečné podmínky pro rozvíjení vlastních odborných znalostí práce s ICT; Nemáme dostatečnou technickou podporu kolegů starajících se o ICT vybavení. Spolehlivost škály $\alpha=0,83$.